

Διδακτική της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Ενότητα 11: Σχεδιασμός και Οργάνωση ενός Προγράμματος
Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης IV

Πολυξένη Ράγκου

Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σχεδιασμός και Οργάνωση ενός Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης IV

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Διδακτικές στρατηγικές
 - i. Συστημική προσέγγιση.
 - ii. Μελέτη πεδίου.
 - iii. Μελέτη περίπτωσης.
 - iv. Επισκόπηση.
 - v. Ανάλυση και διασαφήνιση αξιών.
2. Διδακτικοί προσανατολισμοί ενός προγράμματος ΠΕ.
3. Πολυπλοκότητα του περιβαλλοντικού θέματος.
4. Αναζήτηση λύσεων στο πρόβλημα που εξετάζουμε.
5. Επιλογή τρόπων δράσης για την προβολή των προτεινόμενων λύσεων.

Σκοποί ενότητας

- Γνωριμία και εξοικείωση των εκπαιδευόμενων με τις διδακτικές στρατηγικές που χρησιμοποιούνται σε προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
- Κατανόηση των διδακτικών προσανατολισμών, της πολυπλοκότητας των θεμάτων, καθώς και της διαδικασίας αναζήτησης και προβολής λύσεων στα εξεταζόμενα προβλήματα.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Συστημική προσέγγιση

Συστημική προσέγγιση (1/4)

- Μια περιβαλλοντική κατάσταση παρουσιάζει μια πολυπλοκότητα και μια συνθετότητα εξαιτίας των ποικίλων παραγόντων που συμμετέχουν στη δημιουργία της.
- Η συστημική προσέγγιση δομείται γύρω από την έννοια-κλειδί σύστημα και αναλύει το πρόβλημα με όρους συστήματος.

Συστημική προσέγγιση (2/4)

- Ως διδακτική τεχνική ανάλυσης και μελέτης ενός περιβαλλοντικού θέματος αποδεικνύεται αποτελεσματικό εργαλείο ώστε ο εκπαιδευόμενος να αποκτήσει αντίληψη της αλληλεξάρτησης των εμπλεκομένων παραγόντων σε μια περιβαλλοντική κατάσταση.

Συστημική προσέγγιση (3/4)

- Στην πράξη η συστημική προσέγγιση συνίσταται στην κατασκευή ενός σχήματος συστημικού (modèle à compartiments), με τη χρήση ορισμένων συμβόλων, που επιτρέπει την αναπαράσταση ενός συστήματος, στην προκειμένη περίπτωση μιας πολύπλοκης περιβαλλοντικής κατάστασης, ενσωματώνοντας τα στοιχεία του συστήματος, τις σχέσεις τους, τις (συν.)

Συστημική προσέγγιση (4/4)

- (συν.) αλληλεπιδράσεις τους, το είδος των ενδεχομένων παρεμβάσεων, τη ροή ύλης, ενέργειας και πληροφορίας μεταξύ των compartments.
- Το σχήμα που δημιουργείται με αυτόν τον τρόπο περιγράφει τη δομή του συστήματος και τη λειτουργία του.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Μελέτη πεδίου

Μελέτη πεδίου

- Πρόκειται για σχεδιασμό και οργάνωση δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα εκτός της αιθούσης, σε χώρους όπου οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν τη δυνατότητα να παρατηρήσουν, να καταγράψουν, να μετρήσουν, να συλλέξουν δεδομένα για το θέμα που τους απασχολεί.
- Για να είναι αποτελεσματικές οι επιτόπιες επισκέψεις και μελέτες πρέπει να είναι καλά προετοιμασμένες από τον εκπαιδευτικό και τους εκπαιδευόμενους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Μελέτη περίπτωσης

Μελέτη περίπτωσης (1/6)

- Είναι μια διδακτική τεχνική διερεύνησης μιας συγκεκριμένης περιβαλλοντικής κατάστασης, υπαρκτής ή υποθετικής και παρουσιάζει ομοιότητες με την μέθοδο επίλυσης προβλήματος.
- Η αφορμή δίνεται από κάποιο θέμα που θα βρούμε σε περιοδικά, εφημερίδες, τηλεοπτικές εκπομπές κλπ.

Μελέτη περίπτωσης (2/6)

- Η διαδικασία ξεκινά με συζήτηση μεταξύ των μελών της ομάδας, που χωρίζονται συνήθως σε μικρότερες ομάδες, σε μια προσπάθεια καθορισμού του προβλήματος.
- Τα μέλη εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους, τα συναισθήματά τους, τα επιχειρήματά τους για το πρόβλημα, συλλέγουν πληροφορίες, τις αξιολογούν, σχεδιάζουν λύσεις και τρόπους δράσης.

Μελέτη περίπτωσης (3/6)

Οι δραστηριότητες για την υλοποίηση μιας μελέτης περίπτωσης δομούνται γύρω από τέσσερα επίπεδα στόχων :

- **Επίπεδο I (Βασικό επίπεδο)** : Μέσα από συζητήσεις, μελέτη, δραστηριότητες εντός και εκτός αιθούσης, εντοπίζονται και αναλύονται οι βασικές έννοιες που σχετίζονται με το προς μελέτη θέμα.

Μελέτη περίπτωσης (4/6)

- **Επίπεδο II (Επίπεδο ενημέρωσης) :**
Καθορισμός και ανάλυση του συγκεκριμένου προβλήματος : αναζήτηση αιτίων του προβλήματος, των ποικίλων σχέσεων και αλληλεπιδράσεων που συνδέονται με το πρόβλημα, αναζήτηση των οικολογικών, κοινωνικών, οικονομικών επιπτώσεων, διερεύνηση των προτεινόμενων λύσεων.

Μελέτη περίπτωσης (5/6)

- **Επίπεδο III (Επίπεδο διερεύνησης και αξιολόγησης)** : Καθορισμός των εμπλεκόμενων φορέων, αναζήτηση των απόψεων που εκφράζουν, των επιχειρημάτων τους, των αξιών που συνδέονται με τις θέσεις τους, διαμόρφωση στρατηγικής για συλλογή και ερμηνεία στοιχείων, αναζήτηση και καθορισμός των εναλλακτικών λύσεων για το πρόβλημα, δημιουργία εργαλείων αξιολόγησης των εναλλακτικών λύσεων.

Μελέτη περίπτωσης (6/6)

- **Επίπεδο IV (Επίπεδο ανάληψης ευθυνών και δράσης)** : Διαμόρφωση στρατηγικής για την επιλογή της πλέον κατάλληλης λύσης και σχεδιασμός δράσης για την εφαρμογή της. Υλοποίηση της δράσης. Αξιολόγηση.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Επισκόπηση

Επισκόπηση

- Πρόκειται για οργάνωση δραστηριοτήτων με σκοπό τη συλλογή δεδομένων (πληροφορίες, απόψεις, συναισθήματα, γνώσεις κλπ) με τις τεχνικές δημοσκόπησης.
- Συνοπτικά τα ακολουθούμενα βήματα είναι :
 - Καθορισμός του θέματος που θα διερευνηθεί.
 - Διαμόρφωση εργαλείων επισκόπησης (σύνταξη ερωτηματολογίων, δημιουργία φύλλων γνώμων, σχεδιασμός συνεντεύξεων, κλπ).
 - Διεξαγωγή της έρευνας.
 - Επεξεργασία στοιχείων.
 - Ερμηνεία αποτελεσμάτων και εξαγωγή συμπερασμάτων.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ανάλυση και διασαφήνιση αξιών

Ανάλυση και διασαφήνιση αξιών (1/10)

- Στη βάση κάθε προβληματικής περιβαλλοντικής κατάστασης υπάρχουν χειρισμοί που υπαγορεύτηκαν από συγκεκριμένες οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές επιλογές και αποφάσεις, οι οποίες με τη σειρά τους αντανακλούν τις προτεραιότητες που έχουμε ως κοινωνία, δηλ. το αξιακό σύστημα της κοινωνίας μας.
- Η ΠΕ έχει να κάνει με ένα σύνολο αξιών που διαμορφώνουν και επηρεάζουν τη σχέση μας με το περιβάλλον.

Ανάλυση και διασαφήνιση αξιών (2/10)

- Ένας από τους κύριους στόχους της ΠΕ είναι να αναδείξει και να αναλύσει το πλέγμα των κινήτρων και αξιών που προσανατολίζουν τις επιλογές του ανθρώπου σε σχέση με διάφορες δραστηριότητες πχ χωροθέτηση μιας δραστηριότητας με επιπτώσεις στο περιβάλλον, διαχείριση φυσικών πόρων, καταναλωτική συμπεριφορά κλπ, έτσι ώστε οι εκπαιδευόμενοι να προβληματιστούν μέσα από την επαφή τους με τις κυρίαρχες (συν.)

Ανάλυση και διασαφήνιση αξιών (3/10)

- (συν.) κοινωνικές αξίες αλλά και με τις δικές τους προσωπικές πεποιθήσεις και πιστεύω, διαπιστώνοντας ότι στη βάση των κριτηρίων των επιλογών μας υποκρύπτεται πάντα ένας κώδικας αξιών.
- Ο απώτερος στόχος μιας εκπαίδευσης για τις αξίες είναι να συνειδητοποιήσει το άτομο την τριπλή του ιδιότητα : είναι μονάδα, είναι μέρος μιας κοινωνίας και τέλος, ως είδος, αποτελεί τμήμα της πλανητικής κοινότητας.

Ανάλυση και διασαφήνιση αξιών (4/10)

- Η διασαφήνιση των αξιών είναι μια στρατηγική που επιτρέπει να αναλυθούν και να αξιολογηθούν οι αξίες βάσει των οποίων πάρθηκαν οι αποφάσεις ή έγιναν οι επιλογές που είχαν αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- Επιτρέπει στο μαθητή να συνειδητοποιήσει τις δυσκολίες που υπάρχουν στην υιοθέτηση καινούργιων αντιλήψεων, να αντιληφθεί το εύρος των κοινωνικών ενεργειών και να μελετήσει την κοινωνική αντίσταση στην αλλαγή συμπεριφοράς και στάσης ζωής.

Ανάλυση και διασαφήνιση αξιών (5/10)

- Εξάλλου, αναλύοντας τις προτεραιότητες, τις αξίες και τα κριτήρια των επιλογών, ο εκπαιδευόμενος εμπλέκεται σε μια διαδικασία διαμόρφωσης αξιών.
- Μπορεί να διαπιστώσει πως η αντίληψη που έχει διαμορφώσει κανείς για ένα θέμα εξαρτάται από το πλαίσιο, κοινωνικό, πολιτικό, επιστημονικό κλπ, στο οποίο εγγράφεται τη δεδομένη στιγμή.
- Το ίδιο θέμα το αντιλαμβάνεται καθένας διαφορετικά, έχει τον δικό του κώδικα ερμηνείας της πραγματικότητας.

Ανάλυση και διασαφήνιση αξιών (6/10)

- Στα πλαίσια της ΠΕ η μεθοδολογική προσέγγιση της διασαφήνισης των αξιών δεν πρέπει να ασχολείται μόνο με τη διαδικασία διαμόρφωσης των αξιών, αλλά και με τις ίδιες τις αξίες, τις συνέπειές τους, την κριτική τους προσέγγιση και τις συνθήκες και προϋποθέσεις διαμόρφωσης νέων περιβαλλοντικών αξιών.

Ανάλυση και διασαφήνιση αξιών (7/10)

- Η ΠΕ στηρίζει ένα σύνολο αξιών όπως υπευθυνότητα προς τους άλλους και τις επόμενες γενεές, αλληλεγγύη, ισότητα, δημοκρατία, ειρήνη.
- Ο ρόλος του εκπαιδευτικού εδώ είναι σημαντικός και δύσκολος. Θα πρέπει να καθοδηγεί, να διαφωτίζει, χωρίς να επιβάλλει.
- Τα παιχνίδια ρόλων, το δίλημμα και η επίλυση προβλήματος είναι πρόσφορες διδακτικές στρατηγικές για την διασαφήνιση των αξιών.

Ανάλυση και διασαφήνιση αξιών (8/10)

Τα βήματα της τεχνικής αυτής μπορούν να περιγραφούν συνοπτικά ως εξής :

- Επιλογή του θέματος. Είναι επιθυμητό να ξεκινήσει κανείς από ένα πρόβλημα υπαρκτό και από την τοπική κοινωνία.
- Συλλογή στοιχείων ώστε να υπάρχει η πληρέστερη δυνατή κάλυψη και πληροφόρηση σχετικά με το θέμα (καθορισμός παραγόντων και ατόμων που πρέπει να ληφθούν υπόψη και αναγνώριση του διλήμματος που πρέπει να αντιμετωπιστεί).

Ανάλυση και διασαφήνιση αξιών (9/10)

- Διερεύνηση των διαφορετικών απόψεων και ανάδειξη της φύσης των αξιών (ηθικές, αισθητικές πολιτικές, περιβαλλοντικές κλπ) αλλά και της σύγκρουσης των αξιών, ανάλογα με την κοινωνική ομάδα, φορέα κλπ που τις υποστηρίζουν.
- Δημιουργία ομάδων συζήτησης, τόσων όσες και οι διαφορετικές αξίες
- Συζήτηση στα πλαίσια της ομάδας (κάθε ομάδα μελετά μια θέση, τις αξίες που υποκρύπτει, τις συνέπειές της κλπ).

Ανάλυση και διασαφήνιση αξιών (10/10)

- Συζήτηση στα πλαίσια της τάξης (συγκρίσεις μεταξύ των διαφορετικών θέσεων και επιλογών, επαλήθευση των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν, Διαμόρφωση, ενδεχομένως, καινούργιων υποθέσεων).
- Νέες συζητήσεις στα πλαίσια κάθε ομάδας.
- Νέα συζήτηση στην τάξη (αναζήτηση καινούργιων στοιχείων, αν απαιτούνται, επαναδιατυπώνονται υποθέσεις, γίνονται προβλέψεις, ακολουθούνται διαδικασίες επανατροφοδότησης).
- Σύνθεση-λήψη απόφασης.
- Συμπεράσματα.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διδακτικοί προσανατολισμοί ενός προγράμματος ΠΕ

Διδακτικοί προσανατολισμοί ενός προγράμματος ΠΕ (1/4)

- Ένα πρόγραμμα ΠΕ δεν μπορεί να είναι ένα ουδέτερο σύνολο βημάτων ολοκλήρωσης ενός project, αλλά να έχει μια έντονα κριτική διάσταση για το κοινωνικο-οικονομικό και πολιτικό πλαίσιο όπου δημιουργούνται οι προβληματικές περιβαλλοντικές καταστάσεις.
- Δεν μπορούμε να κάνουμε ΠΕ χωρίς να αμφισβητήσουμε αντιλήψεις, συμπεριφορές και χειρισμούς που οδήγησαν σε περιβαλλοντικά αδιέξοδα.

Διδακτικοί προσανατολισμοί ενός προγράμματος ΠΕ (2/4)

- Η ΠΕ είναι μια εκπαιδευτική διαδικασία που βάζει τον μαθητή-μελλοντικό πολίτη-στην περιπέτεια της κριτικής στάσης απέναντι στον εαυτό του, στην κοινωνία του και στο σύστημα αξιών της μέσα από τη μελέτη του περιβάλλοντος.
- Προκειμένου λοιπόν να ανταποκριθεί ουσιαστικά στις σύγχρονες ανάγκες θα πρέπει να λειτουργήσει στο πλαίσιο ενός τέτοιου προβληματισμού. Να αναπτύσσεται δηλ. ένας πολιτικός προβληματισμός, με την αρχαιοελληνική σημασία του όρου.

Διδακτικοί προσανατολισμοί ενός προγράμματος ΠΕ (3/4)

Παράλληλα, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη τα
εξής:

- Την αυξανόμενη πολυπλοκότητα των περιβαλλοντικών θεμάτων, και
- Το γεγονός ότι το άτομο, είτε σαν μονάδα είτε σαν συλλογικότητα, οφείλει να αναλάβει τις ευθύνες του και να προσανατολίσει τη δράση του ανάλογα, απέναντι σε δικαιώματα και καθήκοντα.

Διδακτικοί προσανατολισμοί ενός προγράμματος ΠΕ (4/4)

Στα πλαίσια λοιπόν μιας τέτοιας προβληματικής μπορούμε να διακρίνουμε τους παρακάτω άξονες για την οικοδόμηση ενός προγράμματος ΠΕ :

- Αναγνώριση και ανάδειξη της συνθετότητας και της πολυπλοκότητας του περιβαλλοντικού θέματος.
- Αναζήτηση λύσεων στο πρόβλημα που εξετάζουμε.
- Επιλογή τρόπων δράσης για την προβολή των προτεινόμενων λύσεων.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πολυπλοκότητα του περιβαλλοντικού θέματος

Πολυπλοκότητα του περιβαλλοντικού θέματος (1/5)

Ο μαθητής θέλουμε να συνειδητοποιήσει, με όση ατέλεια και αν γίνει αυτό, την αλληλεξάρτηση των οικολογικών, κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών παραγόντων που βρίσκονται στη βάση κάθε περιβαλλοντικού προβλήματος, για να μπορέσει στη συνέχεια να καταλάβει :

- πώς λειτουργεί η ανθρώπινη δραστηριότητα στις σχέσεις της με το περιβάλλον
- και ποιες πιθανές επιπτώσεις, βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες μπορούν να προβλεφθούν και σε ποιους τομείς. Να συνδέσουμε δηλ. τα περιβαλλοντικά θέματα με τις κοινωνικο-οικονομικές τους παραμέτρους.

Πολυπλοκότητα του περιβαλλοντικού θέματος (2/5)

Ερωτήσεις-κλειδιά που θα μπορούσαν να οδηγήσουν τους μαθητές να δουν το πρόβλημα στη συνθετότητά του, είναι :

- Πως εμφανίστηκε το πρόβλημα;
- Ποιοι είναι οι υπεύθυνοι;
- Ποιος είναι ο ρόλος τους;
- Ποιες είναι οι θέσεις τους;
- Με ποια επιχειρήματα τις υπερασπίζονται;

Πολυπλοκότητα του περιβαλλοντικού θέματος (3/5)

- Είναι τα επιχειρήματά τους βάσιμα;
- Σε τι με αφορά άμεσα ή έμμεσα το πρόβλημα;
- Σε ποιους τομείς θα υπάρξουν επιπτώσεις;
- Ποιος θα πληρώσει το κόστος των επιπτώσεων;
- Τι θα συμβεί αν δεν υπάρξουν αλλαγές στο χειρισμό του προβλήματος;
- Υπάρχουν λύσεις;

Πολυπλοκότητα του περιβαλλοντικού θέματος (4/5)

- Ποια συμφέροντα αντανακλούν οι προτεινόμενες λύσεις;
- Ποια επιχειρήματα στηρίζουν κάθε λύση;
- Υπάρχουν ομάδες πίεσης υπέρ ή κατά της μιας ή της άλλης λύσης;
- Με ποια κριτήρια μπορούμε να αξιολογήσουμε τις προτεινόμενες λύσεις;

Πολυπλοκότητα του περιβαλλοντικού θέματος (5/5)

- Η φάση αυτή της κριτικής ανάλυσης βρίσκει την προέκτασή της στη μελέτη πιθανών εναλλακτικών λύσεων για το θέμα που μελετάμε.
- Έτσι περνάμε στη δεύτερη διδακτική κατεύθυνση ενός προγράμματος ΠΕ που είναι η αναζήτηση λύσεων στο πρόβλημα που εξετάζουμε.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αναζήτηση λύσεων στο πρόβλημα που εξετάζουμε

Αναζήτηση λύσεων στο πρόβλημα που εξετάζουμε (1/6)

- Κατά τη διάρκεια της μελέτης ενός περιβαλλοντικού προβλήματος, ο μαθητής θα μπορέσει να δει τις εναλλακτικές λύσεις, τις ευνοϊκές για το περιβάλλον, εάν αντιληφθεί βάσει ποιών κριτηρίων και αξιών πάρθηκαν οι αποφάσεις ή έγιναν οι επιλογές που είχαν αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Αναζήτηση λύσεων στο πρόβλημα που εξετάζουμε (2/6)

Μέσα από την αναζήτηση λύσεων σε ένα συγκεκριμένο πρόβλημα οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να διαπιστώσουν :

- Τα κριτήρια και τις αξίες βάσει των οποίων έγιναν οι επιλογές με τις αρνητικές επιπτώσεις.
- Τα σημεία - κλειδιά στην προβληματική κατάσταση όπου θα μπορούσε να υπάρξει παρέμβαση για να τροποποιηθούν τα αρνητικά αποτελέσματα για το περιβάλλον.

Αναζήτηση λύσεων στο πρόβλημα που εξετάζουμε (3/6)

Μέσα από την αναζήτηση λύσεων σε ένα συγκεκριμένο πρόβλημα οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να διαπιστώσουν :

- Το είδος της παρέμβασης.
- Τις διαδικασίες μέσα από τις οποίες μπορεί να γίνει αυτό.
- Τους φορείς που εμπλέκονται.

Αναζήτηση λύσεων στο πρόβλημα που εξετάζουμε (4/6)

Η έντονα κριτική διάσταση της φάσης αυτής μπορεί να αναδυθεί μέσα από μια σειρά ερωτήσεων όπως :

- Τι θα συμβεί αν εν υπάρξουν αλλαγές στο χειρισμό του προβλήματος;
- Ποια συμφέροντα αντανακλούν οι προτεινόμενες λύσεις;
- Ποια επιχειρήματα στηρίζουν κάθε λύση;

Αναζήτηση λύσεων στο πρόβλημα που εξετάζουμε (5/6)

Η έντονα κριτική διάσταση της φάσης αυτής μπορεί να αναδυθεί μέσα από μια σειρά ερωτήσεων όπως :

- Υπάρχουν ομάδες πίεσης υπέρ ή κατά της μιας ή της άλλης λύσης;
- Ποιος θα πληρώσει το κόστος και ποιος θα μοιραστεί τα οφέλη που προέρχονται από την προτεινόμενη λύση;
- Με ποια κριτήρια μπορούμε να αξιολογήσουμε τις προτεινόμενες λύσεις;

Αναζήτηση λύσεων στο πρόβλημα που εξετάζουμε (6/6)

- Η αναζήτηση και η επιλογή λύσεων οδηγεί στο ερώτημα "πως θα δρομολογηθεί η προσπάθεια μετατροπής της απόφασης σε πράξη;".
- Έτσι περνάμε στην τρίτη διάσταση ενός προγράμματος ΠΕ που είναι η επιλογή τρόπων δράσης για την προβολή των προτεινόμενων λύσεων.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Επιλογή τρόπων δράσης για την προβολή των προτεινόμενων λύσεων

Επιλογή τρόπων δράσης για προβολή των προτεινόμενων λύσεων (1/3)

- Σκοπός της ΠΕ είναι να ενθαρρύνει το άτομο ώστε σταδιακά να αναπτύξει την επιθυμία της συλλογικής ή ατομικής παρέμβασης στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.
- Η αναζήτηση τρόπων δράσης για την προβολή ή την πραγματοποίηση των λύσεων που προτάθηκαν, περνά μέσα από την κατανόηση των κοινωνικών θεσμών και λειτουργιών και την κατανόηση των τρόπων με τους οποίους ο πολίτης μπορεί να παρέμβει.

Επιλογή τρόπων δράσης για προβολή των προτεινόμενων λύσεων (2/3)

- Επιτρέπει στο μαθητή να συνειδητοποιήσει τις δυσκολίες που υπάρχουν στην υιοθέτηση καινούργιων αντιλήψεων, να αντιληφθεί το εύρος των κοινωνικών ενεργειών, να μελετήσει την κοινωνική αντίσταση στην αλλαγή συμπεριφοράς και στάσης ζωής και να οδηγηθεί ο ίδιος στην επιλογή των λιγότερο επιζήμιων λύσεων για το περιβάλλον.

Επιλογή τρόπων δράσης για προβολή των προτεινόμενων λύσεων (3/3)

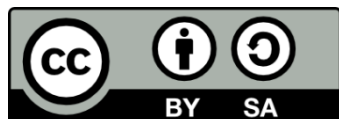
- Ακόμη κι όταν οι προτεινόμενες λύσεις μένουν σε ουτοπικό επίπεδο, ο μαθητής έχει αποκομίσει ένα κέρδος. Είναι η διαδικασία μέσα από την οποία έχει αποκτήσει τη γνώση.

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Παπανικολάου Αναστάσιος
Θεσσαλονίκη, 30/ 6/ 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πολυξένη Ράγκου.
«Διδακτική της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Σχεδιασμός και Οργάνωση
ενός Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης IV». Έκδοση: 1.0.
Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS439/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

